

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย*

A STUDY OF CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
IN SUDTINTHAI GROUP UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE CHIANGRAI

อริสราวัลย์ นันทะเสน¹ และ น้ำฝน กันมา²

Arissarawan Nuntasen¹ and Namfon Gunma²

¹⁻²วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

¹⁻²School of Education, University of Phayao, Thailand

Corresponding Author's Email: benjawan.n@maesai.ac.th

วันที่รับบทความ : 8 เมษายน 2568; วันที่แก้ไขบทความ 10 เมษายน 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 12 เมษายน 2568

Received 8 April 2025; Revised 10 April 2025; Accepted 12 April 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 12 คน และครูผู้สอน จำนวน 192 คน รวมทั้งหมด 204

Citation:

* อริสราวัลย์ นันทะเสน และ น้ำฝน กันมา. (2568). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(2), 680-698.

Arissarawan Nuntasen and Namfon Gunma. (2025). A Study Of Creative Leadership Of School Administrators In Sudtinthai Group Under The Secondary Educational Service Area Office Chiangrai.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(2), 680-698.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

คน โดยใช้วิธีคำนวณตามสูตรของยามาเน่ สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องได้ 0.67-1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้การเปรียบเทียบ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Sheffe's)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถิไไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ โดยภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ รองลงมา คือ ด้านการมีความยืดหยุ่นและด้านการทำงานเป็นทีม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2. จากผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถิไไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา, กลุ่มสหวิทยาเขตสุตถิไไทย, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่

Abstract

The purposes of this research were : 1) Study Creative leadership of educational institution administrators in Sudtinthai group under the Secondary Education Service Area Office Chiangrai. 2) Compare the Creative Leadership of Educational institution Administrators in Sudtinthai group under the Secondary Education service area office Chiangrai by work experience and size of the School. The sample group used in this research consisted of 12 School Administrators and 192 teachers, totaling 204 participants, Using the calculation method according to Yamane's formula with proportional stratified sampling. Research tools for collecting data were sets of rating scale questionnaires. The results of the analysis were to determine the consistency index of 0.67-1.00 and reliability rating 0.97. The statistics

used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, F-test, One-way ANOVA and Sheffe's pair comparison.

The research results findings were as follows : 1) The Creative leadership of educational institution administrators in sudtinthai group under the secondary Education service Area Office Chiangrai, The Overall average was high level. The aspect with the highest average was vision, followed by flexibility and teamwork. The aspect with the least average value is the aspect of considering individuality. 2) The Compare the Creative Leadership of Educational institution Administrators in Sudtinthai group under the Secondary Education service area office Chiangrai by work experience and size of the School. Overall, there were significant differences in opinions regarding consciousness at the .05 level.

Keywords: Creative Leadership, School Administrators, Sudtinthai Group, The Secondary Educational Service Area Office Chiangrai

บทนำ

ประเทศไทยได้กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาวผ่านกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ซึ่งได้วางวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประเทศไทยจะต้องมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพิ่มรายได้ระดับสูง และสร้างความสุขให้กับประชาชนชาวไทย รวมถึงการสร้างสังคมที่มีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม พร้อมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระบบเศรษฐกิจโลกภายใต้แนวคิด “ไทยแลนด์ 4.0” จากวิสัยทัศน์ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า ฤกษ์สำคัญที่จะนำพาประเทศไปสู่เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ คือ “ทรัพยากรมนุษย์” หรือ “กำลังคน” ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เน้นการพัฒนาคนทุกมิติและทุกช่วงวัย เพื่อสร้างทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพสูง ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนประเทศท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันได้อย่างยั่งยืน โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้ความสำคัญในการเตรียมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากร โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพสูงภายใต้การ

เปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 (2560, น.14) ที่ได้ระบุไว้ว่า การศึกษาทั้งปวง ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัวชุมชน สังคม และประเทศชาติ

จากกรอบนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าว สะท้อนให้เห็นชัดเจนว่า การพัฒนาคน ให้มีคุณภาพเป็นเป้าหมายหลักที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ โดยสถานศึกษาถือเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนนโยบายระดับชาติไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีวิสัยทัศน์ สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่นั้น จำเป็นต้องมีทักษะและคุณลักษณะของผู้นำที่สามารถในการสร้างแรงจูงใจ ให้เกิดการประสานงาน รวมถึงการนำบุคคลอื่นอย่างมีจินตนาการ เสริมสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงาน ภายใต้แนวทางกรอบวิสัยทัศน์ที่ทันสมัย ด้วยวิธีการบริหารด้วยแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความยืดหยุ่นและรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ และมีทักษะในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีคิดอย่างสร้างสรรค์ซึ่งทักษะเหล่านี้ ล้วนเป็นคุณสมบัติของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ความสำคัญและนำมาปรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรและการจัดการในทุกระดับ ทั้งในภาครัฐ เอกชน ระดับโลก หรือระดับท้องถิ่น เนื่องจากผู้นำเปรียบเสมือนจุดรวมพลังของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งในภาวะวิกฤตของระบบราชการองค์กรมีความต้องการภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีความเข้มแข็ง ตั้งใจที่จะแก้ปัญหาย่างกล้าหาญ อดทนและต่อเนื่อง สามารถสร้างความมั่นใจให้เกิดการพัฒนาองค์กรทำให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับองค์กร (กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, 2555)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในการพัฒนาและขับเคลื่อนให้โรงเรียนในสังกัดมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ภายใต้การดำเนินงานตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม เชื่อมโยงบูรณาการเป็นจริงและประสบความสำเร็จนั้น จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566-2570 ที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์

ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) และกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จตามภารกิจที่รับผิดชอบจำนวน 6 ยุทธศาสตร์ 6 ด้าน ในการดำเนินงานยุทธศาสตร์ที่ 3 ในด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้การบริหารงานในโรงเรียนที่อยู่ภายใต้สังกัดดำเนินงานให้ บรรลุผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐที่กำหนดไว้และจะต้องรับผิดชอบในการ ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น

ดังนั้น งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เพื่อเป็นประโยชน์และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้วยการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาให้มีความ หลากหลายและสอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการ บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสห วิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน กลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนก ตามประเภทของการดำเนินงานและขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายที่มีประเภทการทำงานต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ แตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยแต่ละแนวคิด ทฤษฎี จะเป็นปัจจัยสนับสนุนนำไปสู่การตกผลึกข้อสรุปสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งแนวคิด ทฤษฎี ดังนี้

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

(สมชาย รุ่งเรือง และธีระวัฒน์ จันทิก, 2560 : 32-33) กล่าวว่า ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีสารสนเทศและกระแสแห่งโลกาภิวัตน์เข้ามามีอิทธิพลอย่างมาก ต่อการบริหารจัดการองค์กรสมัยใหม่ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น การแก้ปัญหาด้วยวิธีการเดิมมักจะนำมาใช้ไม่ได้ผล จึงได้มีการพยายามพัฒนาภาวะผู้นำที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Creative leadership) โดยมีแนวคิดของนักวิชาการ 2 กลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มแรก กล่าวเกี่ยวกับการนำ (Leading) คือ การนำเชิงสร้างสรรค์ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการนำผู้อื่นด้วยวิธีการใหม่ ๆ

(Ash; & Persall.2007 ; อ้างถึงใน จันจิรา น้ำขาว. 2562) ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ได้รับการพัฒนามาจากแอช และเพอร์ซอลล์ (Ash; & Persall) บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า “ในโรงเรียนหนึ่งอาจมีผู้นำได้หลายคน ซึ่งบทบาทภาวะผู้นำมิได้จำเพาะเจาะจงแต่ผู้บริหารเท่านั้น แสดงบทบาทการใช้ภาวะผู้นำในลักษณะต่าง ๆ มากมาย” ซึ่งหน้าที่ของผู้บริหารคือการสร้างโอกาสให้แก่ครู และบุคลากร ให้เรียนรู้ เพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้บุคคลได้พัฒนาตนเองไปสู่การเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ แนวคิดนี้ยังมองว่า “ครูคือผู้นำ (Teacher as leaders) โดยมีครูใหญ่เป็นผู้นำของผู้นำ (Leader of leader) อีกทอดหนึ่ง โดยหน้าที่สำคัญของผู้บริหาร จึงไม่เพียงแต่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ของครูอาจารย์และบุคลากรซึ่งเป็นผู้ใหญ่ของโรงเรียนด้วย การเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (The formative leader) นั้น จำเป็นจะต้องอาศัยทักษะการเอื้ออำนวยความสะดวกอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ เพราะสาระที่เป็นภารกิจหลักของทฤษฎีนี้ ได้แก่

- 1) การทำงานแบบทีมในการสืบเสาะหาความรู้ (Team inquiry)
- 2) การร่วมมือกันแก้ปัญหา (Collaborative problem solving)
- 3) การจินตนาการภาพอนาคต ที่ควรเป็น (Imaging Future Possibilities)
- 4) การตรวจสอบความเชื่อร่วมกัน (Examining shared beliefs)

5) การใช้คำถาม (Asking questions)

6) การรวบรวมวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล (Collecting analyzing and Interpreting data)

เพื่อให้ฝ่ายบริหารเข้าใจถึงผลการดำเนินงานและนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนงานในอนาคตเพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุดิถิ่นไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ทำให้ผู้วิจัยค้นพบตัวแปรสำคัญหลายประเด็นที่สามารถนำมากำหนดเป็นตัวแปรเพื่อศึกษาในงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้น และตัวแปรตามดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น มี 2 ตัวแปร ได้แก่

1. ประสบการณ์การดำรงตำแหน่ง จำแนกเป็น

1.1 ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี

1.2 ประสบการณ์ 5-10 ปี

1.3 ประสบการณ์ 11-15 ปี

1.4 ประสบการณ์ 16 ปี ขึ้นไป

2. ขนาดของสถานศึกษา

2.1 สถานศึกษาขนาดกลาง : จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 120 – 719 คน

2.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ : จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 720 – 1,679 คน

2.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ : จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,680 คนขึ้นไป

ตัวแปรตาม

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุดิถิ่นไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ประกอบด้วย

1. ด้านการมีความยืดหยุ่น

2. ด้านการมีวิสัยทัศน์

3. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

4. ด้านการทำงานเป็นทีม

5. ด้านจินตนาการ

6. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจความคิดเห็น (Survey Research) การศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน และครูผู้สอน จำนวน 391 คน รวมสิ้น 416 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ปีการศึกษา 2567 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีคำนวณตามสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษาแล้วสุ่มอย่างง่าย จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 12 คน และครูผู้สอน จำนวน 192 คน รวมสิ้น 204 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเอง โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นหลักและประเด็นย่อย โดยศึกษากรอบแนวคิดในการวิจัยและขอช่วยในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้มีความสอดคล้องกัน

3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้อง และครอบคลุมกรอบแนวคิด นิยามศัพท์เฉพาะ ความเหมาะสมของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนาแบบสอบถาม เพื่อนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

5. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข แล้วตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญและความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้ กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้จากการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยออกหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 204 คน ตามกลุ่มตัวอย่างประชากรที่กำหนดไว้ในการทำวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการประมวลผล เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) อธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย

2. ใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ

4. วิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of variance) กรณีที่พบความแตกต่างทำการทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's)

5. นำแบบสอบถามที่ลกรหัสแล้ว มาบันทึกลงโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บคำนวณค่าทางสถิติ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อตอบคำถามการวิจัย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียงและนำผลการศึกษาที่วิเคราะห์ได้มาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และเขียนข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ สามารถนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุดถิ่นไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ดังแสดงตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	(n = 195)		แปลผล	ลำดับที่
		($\bar{X}$)	(S.D.)		
1	ด้านการมีความยืดหยุ่น	4.35	0.43	มาก	2
2	ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.47	0.37	มาก	1
3	ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.20	0.45	มาก	5
4	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.26	0.53	มาก	3
5	ด้านจินตนาการ	4.25	0.48	มาก	4
6	ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.17	0.51	มาก	6
รวมเฉลี่ย		4.29	0.29	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุดิถิ่นไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.33) ซึ่งบ่งชี้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.37) แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ สามารถในการมองการณ์ไกลและคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาที่ทันสมัยและสอดคล้องกับทั้งปัจจุบันและอนาคต ภายใต้การวางแผนกลยุทธ์ที่กำหนดอย่างมีขั้นตอนและการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ด้านการมีความยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.43) และด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.53) สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะด้านความยืดหยุ่นและการทำงานเป็นทีมจะสามารถสร้างสถานศึกษาที่มีคุณภาพพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.51) ได้ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดใน 6 ด้าน แต่ยังอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลจะสามารถสร้างสถานศึกษาที่เคารพในคุณค่าของความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามความเป็นปัจเจกบุคคล ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง เพื่อสร้างสถานศึกษาที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุดิถิ่นไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุดิถิ่นไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านการมีความ ยืดหยุ่น	ระหว่างกลุ่ม	4.73	3	1.58	9.83*	0.00
	ภายในกลุ่ม	32.06	200	0.16		
	รวม	36.79	203			
2. ด้านการมีวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	2.00	3	0.67	5.32*	0.02
	ภายในกลุ่ม	25.11	200	0.13		
	รวม	27.11	203			
3. ด้านการมีความคิด สร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	5.65	3	1.88	10.52*	0.00
	ภายในกลุ่ม	35.80	200	0.18		
	รวม	41.45	203			
4. ด้านการทำงาน เป็นทีม	ระหว่างกลุ่ม	13.09	3	4.37	20.28*	0.00
	ภายในกลุ่ม	43.04	200	0.22		
	รวม	56.13	203			
5. ด้านจินตนาการ	ระหว่างกลุ่ม	4.58	3	1.53	7.14*	0.00
	ภายในกลุ่ม	42.79	200	0.21		
	รวม	47.37	203			
6. ด้านการคำนึงถึง ความเป็นปัจเจก บุคคล	ระหว่างกลุ่ม	8.32	3	2.77	12.66*	0.00
	ภายในกลุ่ม	43.79	200	0.22		
	รวม	52.11	203			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	4.03	3	1.34	19.82*	0.00
	ภายในกลุ่ม	13.54	200	0.07		

ภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
รวม		17.57	203			

หมายเหตุ : *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตฉินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตฉินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. ด้านการมีความ ยืดหยุ่น	ระหว่างกลุ่ม	0.69	2	0.34	1.91	0.15
	ภายในกลุ่ม	36.10	201	0.18		
	รวม	36.79	203			
2. ด้านการมีวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	1.59	2	0.80	6.27*	0.00
	ภายในกลุ่ม	25.52	201	0.13		
	รวม	27.11	203			
3. ด้านการมีความคิด สร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	0.63	2	0.31	1.55	0.22
	ภายในกลุ่ม	40.82	201	0.20		
	รวม	41.45	203			
4. ด้านการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	6.34	2	3.17	12.80*	0.00

ภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
เป็นทีม	ภายในกลุ่ม	49.79	201	0.25		
	รวม	56.13	203			
5. ด้านจินตนาการ	ระหว่างกลุ่ม	5.64	2	2.82	13.58*	0.00
	ภายในกลุ่ม	41.73	201	0.21		
	รวม	47.37	203			
6. ด้านการคำนึงถึง ความเป็นปัจเจก บุคคล	ระหว่างกลุ่ม	0.41	2	0.20	0.79	0.46
	ภายในกลุ่ม	51.70	201	0.26		
	รวม	52.11	203			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.94	2	0.47	5.66*	0.00
	ภายในกลุ่ม	16.63	201	0.08		
	รวม	17.57	203			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกัน มีจำนวน 3 ด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านจินตนาการ ส่วนด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการมีความยืดหยุ่น ด้านการการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชเฟเฟ (Scheffe's)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย” ผู้วิจัยเสนอประเด็นการอภิปรายผลที่สำคัญตามข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีความยืดหยุ่นและด้านการทำงานเป็นทีม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อีรชาติ พงศ์นฤมิตร (2565) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูที่มีประสบการณ์ การทำงานแตกต่างกัน ได้รับการกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นริเริ่มและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย ตั้งแต่การวิเคราะห์วางแผนงาน การดำเนินงานตลอดจนการประเมินผลการปฏิบัติงานและส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน อีกทั้งผู้บริหารสามารถใช้ทักษะการสื่อสารและประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ พรพรรณ ศรีอุบล (2567) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตราชวิภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความแตกต่างในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ มีผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร โดยสถานศึกษาขนาดกลาง มีโครงสร้างการบริหารงานตามรูปแบบการบริหารงานที่สถานศึกษา มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาเป็นผลให้สามารถบริหารงานได้อย่างอิสระมีความคล่องตัวและรวดเร็ว ในขณะที่สถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ต้องใช้กลยุทธ์ที่เป็นระบบเพื่อจัดการกับความซับซ้อนขององค์กร ทั้งนี้ ผู้บริหารควรปรับตัวให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณภา ทะอินทร์ (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า จากผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ที่กำหนดไว้ในสมมติฐานข้อที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีความยืดหยุ่นและด้านการทำงานเป็นทีม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย มีคุณลักษณะการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้การสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนด้วยการกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรได้อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพและผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุตถินไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกัน 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านจินตนาการ ส่วนด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการมีความยืดหยุ่น ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาตนเองในทักษะด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เนื่องจากเป็นทักษะสำคัญที่แสดงออกถึงความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมของแต่ละบุคคลตามความถนัดและความสนใจ ซึ่งส่งผลต่อการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรในองค์กรที่ช่วยขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จบนพื้นฐานวัฒนธรรมองค์กรที่มีความเข้มแข็งและนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาที่ยั่งยืนในระยะยาว

2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ควรตระหนักและให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ หมั่นสั่งสมความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ควรให้ความสำคัญในทักษะด้านการมีความยืดหยุ่น ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล โดยการหมั่นศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ในการพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ด้วยการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในการเสริมสร้างความร่วมมือของสมาชิกในองค์กรในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชิงราย 2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่นที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชิงราย เช่น ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงาน และประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นต้น 3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชิงราย

เอกสารอ้างอิง

- กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา. ใน วิทยานพนธ์ ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- จันจิรา น้าขาว. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. ใน วิทยานพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีรชาติ พงศ์ณมิตร. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา. ใน การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พรพรรณ ศรีอุบล. (2567). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัษฎา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์, 9(2), 1258-1268.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (ฉบับที่ 20). (2560, เมษายน 6). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก, หน้า 14.
- วรรณภา ทะอินทร์. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชิงราย. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.

สมชาย รุ่งเรือง และธีระวัฒน์ จันทิก. (2560). รูปแบบการพัฒนาผู้นำสู่การสร้างแรงผลักดัน
เชิงสร้างสรรค์. วารสาร Verdian E-Journal, Silpakorn University, 10(1) ม 29-
46.